

---

**§ 119**

**Välfärdsområdesstyrelsens utlåtande med anledning av den anmärkning som ingick i revisionsberättelsen angående balansen i ekonomin**

IUHVADno-2025-1646

Beredning och tilläggsuppgifter:  
ekonomidirektör Minna Sevón  
välfärdsområdesdirektör Max Lönnqvist  
fornamn.efternamn(at)itauusimaa.fi

Östra Nylands välfärdsområdes revisionsnämnd har vid sitt sammanträde 5.5.2025 behandlat 2024 års bokslut, revisionsberättelse och revisorsrapport. Revisionsberättelsen innehåller en anmärkning om att budgeten för räkenskapsåret 2025 och ekonomiplanen för räkenskapsåret 2026 inte är i balans på det sätt som anges i 115 § i lagen om välfärdsområden, då man beaktar det underskott som uppstått under räkenskapsåren 2023 och 2024. Revisionsnämnden har bett den berörda parten ge en förklaring och bett välfärdsområdesstyrelsen avge ett utlåtande med anledning av anmärkningen.

**Beslutsförslag**

Välfärdsområdesdirektören:

Välfärdsområdesstyrelsen beslutar ge nedanstående förklaring och utlåtande med anledning av anmärkningen.

**Täckande av underskottet**

Eftersom det finns ett ackumulerat underskott i välfärdsområdets bokslut, ska det täckas inom högst två år från ingången av året efter det år då bokslutet fastställdes, det vill säga inom tre år räknat från bokslutstidpunkten. Om det ackumuleras ytterligare underskott i välfärdsområdet, finns det för det nya underskottet ingen oberoende tidsfrist för täckande av detta underskott. Tidsfristen för att täcka ökningen av underskottet är densamma som för det ursprungliga underskottet.

Östra Nylands välfärdsområde visade år 2023 ett underskott på 34,6 miljoner euro, och år 2024 uppgick underskottet till 48,5 miljoner euro. Storleken på det underskott som ackumulerats åren 2023–2024 är 83,1 miljoner euro.

I produktivhetsprogrammet, som godkännts av välfärdsområdesfullmäktige 12.12.2023, har man lagt fokus på att definiera produktivhetsobjekt i den så kallade A-korgen och de åtgärder som i första hand ska vidtas för att försöka uppnå ekonomisk balans. Eftersom genomförandet av dessa produktivhetsobjekt ändå inte har framskridit så som det hade planerats, övergick man i produktivhetsprogrammet till att bereda utvalda åtgärder genom vilka nivån på tillgången till tjänster sänks (korg B) eller genom vilka servicenivån försämras och reduceras (korg C). Välfärdsområdesstyrelsen beslutade 26.9.2024 inleda samarbetsförfaranden som gäller åtgärderna i produktivhetsprogrammets B- och C-korgar i syfte att bereda fortsatta åtgärder för att balansera ekonomin. Vid välfärdsområdesfullmäktiges sammanträde 10.12.2024

---

godkändes servicenätsplanen samt vidare budgeten för år 2025 och ekonomiplanen för åren 2025–2028. Välfärdsområdesfullmäktige beslutade att genomföra endast en del av produktivitetssåtgärderna i välfärdsområdesstyrelsens budget- och planförslag för åren 2025–2028.

Sektorernas fortsatta effektiviseringsåtgärder har beaktats i 2025 års budget till ett belopp av cirka 4,1 miljoner euro i enlighet med det som välfärdsområdesfullmäktige godkänt. Budgeten har ett överskott på cirka 8,1 miljoner euro. På basis av de föreslagna åtgärderna har ytterligare besparingar på 0,3 miljoner euro innefattats avseende år 2026. Från och med 2026 är det möjligt att uppnå sänkta kostnader genom hyresavtal som ska omförhandlas. I fråga om kost- och renhållningsservicen gjordes det i fråga om produktionssättet en utredning enligt vilken en fullständig outsourcing av verksamheten skulle ge en besparing på cirka 1,7 miljoner euro på årsnivå. Man har fortsatt att utreda frågan om outsourcing, och outsourcingen torde genomföras i början av år 2026. År 2026 är det enligt den gällande ekonomiplanen möjligt att uppnå ett överskott på 19,8 miljoner euro. Efter att klient- och patientdatasystemet har tagits i bruk är det dessutom möjligt att uppnå kostnadsbesparingar när avtal om underhåll av de gamla systemen kan sägas upp uppskattningsvis år 2027 och därefter. Apotti-systemet medför inga avgifter längre efter år 2026. Enligt budgeten och ekonomiplanen för åren 2025–2028 samt bokslutet för 2024 uppskattas det att det underskott som ska täckas vid utgången av 2028 är 9,3 miljoner euro.

Även om det genom den budget som välfärdsområdesfullmäktige godkänt går att vända ekonomin så att man från och med år 2025 börjar redovisa ett överskott, kan välfärdsområdet inte genom anpassning av den verksamhet som sker i egen regi täcka 2023–2024 års underskott fram till slutet av år 2026 och samtidigt i enlighet med 11 § i lagen om välfärdsområdenas finansiering trygga tillräckliga social- och hälsovårdstjänster enligt 19 § 3 mom. i grundlagen eller ordnandet av räddningsväsendets tjänster i anslutning till de grundläggande fri- och rättigheter som avses i 7, 15 och 20 § i grundlagen. Det ackumulerade underskottet i slutet av 2026 är enligt den gällande ekonomiplanen fortfarande 55,3 miljoner euro. Fram till utgången av år 2026 är det möjligt att täcka det ackumulerade underskottet endast med hjälp av tilläggsfinansiering från staten.

Enligt den ekonomiska prognosen för det första kvartalet år 2025 är frågan om att åstadkomma ett överskott för räkenskapsperioden förknippad med betydande risker: i fråga om personalkostnaderna förutses en budgetöverskridning på 1,6 miljoner euro, i fråga om kostnaderna för den specialiserade sjukvården 4,7 miljoner euro, i fråga om köp av övrig kundservice 4,2 miljoner euro och i fråga om anlitande av bemanningspersonal en budgetöverskridning på 3,1 miljoner euro. Som helhet betraktad beräknas räkenskapsperiodens resultat bli 10,7 miljoner euro svagare jämfört med den ursprungliga budgeten.

Välfärdsområdesstyrelsen har 13.3.2025 behandlat en preliminär lista över förslag till fortsatta åtgärder. I fråga om dessa pågår beredningsarbetet, och inga beslut har ännu fattats. Välfärdsområdesstyrelsens sammanträde 22.5.2025 kommer att behandla de åtgärder genom vilka det prognostiserade underskottet för räkenskapsperioden 2025 pressas ned till en nivå som motsvarar den av välfärdsområdesfullmäktige godkända budgeten. Det är ytterst viktigt att

---

välfärdsområdet förtydligar de långsiktiga strategiska riktlinjerna och att området genom en proaktiv beredning, en tillräcklig genomgång av alternativen och dialog säkerställer beredningen av åtgärder som är tillräckliga med tanke på balanseringen av ekonomin och säkerställer genomdrivandet av dessa åtgärder i beslutsfattandet.

### **Statlig finansiering**

Den statliga finansieringens nivå bygger i ekonomiplanen för åren 2026–2028 på de uppgifter om den finansiella tryckkalkylen som publicerats 23.9.2024. I och med den preliminära uppdateringen av finansieringsanalysen för år 2026, vilken erhöles 30.4.2025, kommer den finansiering som Östra Nylands välfärdsområde får att minska med 12,8 miljoner euro jämfört med tryckkalkylen.

I lagen om välfärdsområdenas finansiering finns bestämmelser om en övergångsutjämning vars syfte är att korrigera finansieringen av alla välfärdsområden så att den ska bli alltmer behovsbaserad. Vid beräkningen av övergångsutjämningen jämförs den finansiering som enligt den gällande finansieringslagstiftningen ska tillfalla välfärdsområdet med det belopp som kommunerna använde före reformen. Om kommunerna i området har lagt mindre pengar på social-, hälsovårds- och räddningstjänster än vad välfärdsområdets kalkylmässiga finansieringsbas skulle förutsätta, så innebär det att övergångsutjämningen minskar den statliga finansieringen.

De kalkyler gällande övergången som gjordes under beredningen av reformen motsvarar inte de faktiska kostnaderna, och övergångsutjämningen är den omständighet som orsakar det största trycket på täckandet av underskottet i Östra Nyland. I regeringens proposition anges (direkt citat): *”För varje välfärdsområde beräknas en övergångsutjämning som skillnaden mellan de faktiska kostnader för social- och hälsovården och räddningsväsendet 2022 i kommunerna i området och den kalkylerade finansiering som beräknats enligt nivån 2022. I övergångsutjämningsarna görs inga servicebehovs- och indexhöjningar enligt finansieringsmodellen, utan de är permanent på 2022 års prisnivå.”* (RP 38/2025) Med tanke på Östra Nyland välfärdsområde är det största problemet i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om välfärdsområdenas finansiering att det är år 2022 som används vid beräkningen av övergångsutjämningen. Vid beräkningen av övergångsutjämningen utgår man från antagandet att kommunerna har rapporterat 2022 års kostnader för social- och hälsovårdsväsendet samt räddningsväsendet till fullt belopp, men utgående från de uppgifter som lämnats till Statskontoret kan man konstatera att kommunernas alla interna kostnader inte har hänförts till fullt belopp, varvid beräkningsgrunden för finansieringen har varit för låg redan i utgångsläget. Skillnaden mellan åren 2022 och 2023 är för de interna posternas del cirka 20,8 miljoner euro till förfång för välfärdsområdet. Utan övergångsutjämningsarna sedan år 2023 vore det möjligt att underskotten skulle kunna täckas före utgången av 2026.

Största delen (76,8 procent) av Östra Nylands välfärdsområdes statliga finansiering baserar sig på hälso- och sjukvårdens, äldreomsorgens och socialvårdens behovskoefficienter. Det oenhetliga klient- och patientdatasystemet håller som bäst på att ersättas och journalföringsrutinerna håller på att förenhetligas. Procenten journalförda diagnosuppgifter har man lyckats höja från knappt 70 procent i början av

---

år 2022 till knappt 80 procent i slutet av år 2023. Diagnosuppgifterna överförs dock inte på ett heltäckande och korrekt sätt till THL:s register, även om de har journalförts korrekt i välfärdsområdet.

Med tanke på finansieringssystemets trovärdighet är det viktigt att det källmaterial som används som grund för allokeringen av finansieringen är så aktuellt, heltäckande och högklassigt som möjligt och att det inte uppstår ogrundade årliga variationer i finansieringen på grund av materialets svaga kvalitet. Man bör satsa mera på att förbättra och verifiera kvaliteten på vårdanmälningsmaterialet, varvid separata balanseringsåtgärder inte skulle behövas för att förebygga variationer i finansieringen.

Det är möjligt och helt nödvändigt att korrigera finansieringsmodellen för att trygga jämlika och högkvalitativa social-, hälso- och räddningstjänster för alla medborgare. Välfärdsområdenas finansieringssystem borde evalueras och utvecklas som en helhet och man borde också identifiera situationer där den knappa finansieringen, dess faktiska allokering och de underskott som uppstått i välfärdsområdena i kombination med skyldigheten att balansera ekonomin utgör en klar risk för tryggheten av välfärdsområdenas tjänster.

Övergångsutjämningsarna minskar Östra Nylands välfärdsområdes finansiering enligt den 30.4.2025 uppdaterade kalkylen med sammanlagt 116,4 miljoner euro under åren 2023–2028, och dessutom minskar den statliga finansieringen för år 2026 med 12,8 miljoner euro jämfört med den gällande budgeten och ekonomiplanen. För att välfärdsområdets underskott ska kunna täckas före utgången av 2026 bör välfärdsområdesstyrelsen som en del av beredningen av budget- och ekonomiplanen för åren 2026–2028 besluta om att ansöka om statlig tilläggsfinansiering för tryggheten av en tillräcklig basservice.

### **Beslut**

Godkändes enligt förslag.

---

Östra Nylands välfärdsområde

Utdragets riktighet intygas

Borgå  
12.05.2025

Camilla Söderström  
hallintojohtaja /förvaltningsdirektör

**Delgivning till part**  
Skickat per e-post 12.5.2025

---

**Besvärsförbud**

§119

**Besvärsförbud**

Omprövning får inte begäras eller välfärdsområdesbesvär anföras i fråga om beslut som endast gäller beredning eller verkställighet.

Lagrum: § 141 lagen om välfärdsområden.